

## Utbildningsdepartementet

**Yttrande över promemorian "Ändringar i högskolelagen för att främja den akademiska friheten och tydliggöra lärosätenas roll för det livslånga lärandet"**

Jönköpings kommun har beretts tillfälle att till utbildningsdepartementet lämna synpunkter på promemorian "Ändringar i högskolelagen för att främja den akademiska friheten och tydliggöra lärosätenas roll för det livslånga lärandet".

I promemorian föreslås att det i högskolelagen ska skrivas in i dess 1 kap. 6 § att "I högskolornas verksamhet ska som allmän princip gälla att den akademiska friheten ska främjas och värnas". Idag saknas en principbestämmelse om den akademiska friheten i lag vilket nu föreslås bli åtgärdat.

Jönköpings kommun välkomnar detta förslag och vill betona betydelsen av universitets och högskolors roll som självständig och kritiskt reflekterande kraft i samhället samt dess frihet att utforma forskning och utbildning. Det offentliga debattklimatet har blivit hårdare och alltmer polariserat. Personer som deltar i det offentliga samtalet och som engagerar sig i samhällsfrågor är särskilt utsatta. Universitet och högskolor rapporterar om att hot och hat mot forskare och lärare förekommer i ökande grad. I en förlängning, när forskare och lärare hålls tillbaka av hot och hat, finns fara för att det innebär en begränsning av den akademiska friheten. Det är ytterst en demokratifråga när forskning begränsas på grund av rädsla. Därför är angeläget att den akademiska friheten främjas och värnas genom ett förtydligande i högskolelagen. Forskningen är idag alltmer internationaliserad, vilket även gör det angeläget med ett principiellt skydd, inte minst i fråga till andra länder.

Vidare föreslås i promemorian att det i högskolelagens 1 kap. 5 § ska införas en bestämmelse om att högskolorna i sin verksamhet ska främja det livslånga lärandet. Detta för att tydliggöra universitets och högskolors ansvar för yrkesverksammas kompetensutveckling i form av fortbildning och vidareutbildning.

Jönköpings kommun anser det positivt att lärosätenas ansvar att främja ett livslångt lärande tydliggörs. Kommunal verksamhet har fortlöpande stora behov av fort- och vidareutbildning av sin personal. Som redovisas i promemorian kommer framtidens arbetsmarknad att ställa allt större krav på kompetensutveckling under arbetslivets gång. Detta medför att efterfrågan av fortbildning, vidareutbildning och karriärväxling på eftergymnasial nivå kommer att öka, inte minst utifrån omställningar på arbetsmarknaden men också utifrån utveckling och anpassningar inom olika verksamheter. Nämnade krav på ett livslångt lärande på individnivå blir än mer accentuerat genom den stegvis höjda pensionsåldern.

Det är därför angeläget att universitet och högskolor kan möta nya krav som uppstår vid stora strukturomvandlingar i fråga om att agera snabbt och flexibelt samt skapa förutsättningar för det livslånga lärandet. Ett förtydligande i högskolelagen av lärosätens ansvar för att främja det livslånga lärandet bör både underlätta lärosätens långsiktiga planeringsförutsättningar och klargöra deras ansvar.

## JÖNKÖPINGS KOMMUN

Ann-Marie Nilsson  
*Kommunstyrelsens ordförande*

Johan Fritz  
*Stadsdirektör*